

LICZBA ABSOLWENTÓW

studia I stopnia – lic. 204 absolwentów

KONSERWACJA I RESTAURACJA DZIEŁ SZTUKI

Geneza kierunku

Kierunek Konserwacja i Ochrona Zabytków został uruchomiony w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie w roku 2003 w odpowiedzi na rosnące potrzeby związane z ochroną dziedzictwa kulturowego regionu oraz zapotrzebowanie na wykwalifikowane kadry wspierające działania konserwatorskie. Śląsk Opolski należy do obszarów o wyjątkowo dużym nagromadzeniu zabytków architektury, sztuki sakralnej oraz rzemiosła artystycznego, wymagających systematycznej opieki, badań i prac renowacyjnych. Inicjatywa utworzenia Instytutu Konserwacji Zabytków oraz specjalności „Renowacja Zabytków Rzemiosła Artystycznego i Detalu Architektonicznego” nawiązywała również do wieloletnich tradycji kształcenia konserwatorskiego w Nysie. Już od 1986 roku funkcjonowało tutaj Policealne Studium Artystyczne ze specjalnością konserwacja zabytków architektury, a w latach 1989–1994 działał zamiejscowy Wydział Wychowania Plastycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu ze specjalnością konserwacja detalu architektonicznego.

Kształcenie rozpoczęto w ramach Instytutu Konserwacji Zabytków, funkcjonującego w strukturze uczelni od pierwszej dekady jej działalności. Program studiów łączył wiedzę z zakresu historii sztuki, technologii materiałów, chemii, mikrobiologii, technik zdobniczych, rysunku, malarstwa, rzeźby oraz dokumentacji konserwatorskiej z intensywnym kształceniem praktycznym. Studenci zdobywali umiejętności w zakresie konserwacji detalu architektonicznego, rzemiosła artystycznego, pozłotnictwa, sztukatorstwa, wykonywania kopii dzieł sztuki oraz dokumentowania prac konserwatorskich. Szczególną rolę odgrywały wielotygodniowe praktyki zawodowe realizowane przy autentycznych obiektach zabytkowych w kraju i za granicą. Absolwenci uzyskiwali przygotowanie do pracy jako kadra pomocnicza muzeów, pracowni konserwatorskich i zespołów zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego.

Od początku działalności uczelnia konsekwentnie rozwijała bazę dydaktyczną i badawczą kierunku. Kluczowym momentem było pozyskanie środków z funduszy europejskich w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, dzięki którym utworzono Centrum Badawczo-Edukacyjne Konserwacji Zabytków dla Opolszczyzny. Centrum wyposażono w nowoczesną aparaturę laboratoryjną oraz specjalistyczne pracownie konserwatorskie, tworząc jedno z najlepiej wyposażonych zapleczy dydaktycznych tego typu w regionie. W 2005 roku, decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, specjalność została przyporządkowana do kierunku Konserwacja i Restauracja Dzieł Sztuki, co potwierdziło jej zgodność z krajowymi standardami kształcenia konserwatorskiego.

Niestety rozwój kierunku został zahamowany w wyniku zmian legislacyjnych. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 13 czerwca 2006 roku nie przewidywało możliwości prowadzenia kształcenia na kierunku konserwacja i restauracja dzieł sztuki w systemie studiów pierwszego stopnia. W konsekwencji od roku akademickiego 2006/2007 uczelnia nie mogła prowadzić dalszej rekrutacji.

Mimo krótkiego okresu funkcjonowania kierunek pozostawił trwały ślad w historii uczelni i regionu. W latach 2003–2006 przyjęto trzy roczniki studentów, a pierwsi absolwenci ukończyli studia w 2007 roku. Dzięki połączeniu kształcenia praktycznego, działalności badawczej oraz współpracy z instytucjami ochrony zabytków kierunek odegrał ważną rolę w przygotowaniu specjalistów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego Opolszczyzny i innych regionów kraju.

WŁADZE JEDNOSTKI

2003–2005	Dyrektor	śp. dr hab. inż. arch. Stanisław Medeksza, prof. PWSZ w Nysie
	Z-ca Dyrektora	mgr Renata Szelwach
2005–2009	Dyrektor	dr Małgorzata Korpała
	Z-ca Dyrektora	mgr Renata Szelwach

KADRA KIERUNKU

prof. dr Yury Bobrov	dr Zygmunt Kalinowski
prof. dr hab. Józef Flik	mgr Renata Szelwach
prof. dr. Ingo Sandner	mgr Jolanta Dudała
śp. Dr hab. inż. arch. Stanisław Medeksza prof. PWSZw Nysie	mgr Marek Babś
dr hab. Marian Molenda, prof. PWSZ w Nysie	mgr Dorota Kowalik -Kociszewska
dr hab. Edward Syty, prof. PWSZ w Nysie	mgr Mariusz Zajac
dr hab. Małgorzata Korpała	mgr Piotr Wanat
	mgr Ireneusz Śmiechowski

Kadra CBEKZ (Centrum Badawczo-Edukacyjnego Konserwacji Zabytków dla Opolszczyzny)

dr Paweł Karaszkiewicz– kierownik merytoryczny
mgr Anna Opałka- kierownik administracyjny
dr Katarzyna Stefańczyk
Łukasz Gadomski

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W HISTORII KIERUNKU

Rozwój bazy dydaktycznej i naukowo-badawczej

Jednym z najważniejszych osiągnięć w historii kierunku było utworzenie **Centrum Badawczo-Edukacyjnego Konserwacji Zabytków dla Opolszczyzny**, wyposażonego w nowoczesną aparaturę badawczą oraz specjalistyczne pracownie konserwatorskie. Powstanie Centrum stworzyło studentom i kadrze możliwość prowadzenia badań oraz realizacji prac konserwatorskich na poziomie odpowiadającym europejskim standardom kształcenia.

➔ Współpraca międzynarodowa i praktyki zagraniczne

Kierunek od początku swojego istnienia aktywnie uczestniczył w międzynarodowej wymianie doświadczeń, projektach edukacyjnych oraz zagranicznych praktykach zawodowych.

Praktyki zagraniczne

1. Udział studentów w praktykach zawodowych w ramach programu **Leonardo da Vinci** w Ingelheim (Niemcy) i Magdalensberg (Austria) - 2005 r.
2. Międzynarodowe praktyki letnie organizowane przez HAWK Hildesheim w Międzyzlesiu- 2006 r.
3. Organizacja praktyk konserwatorskich dla studentów w Bogli we Włoszech - 2007 r.
4. Prace konserwatorskie przy zabytkowym kościele w Łopatynie na Ukrainie (2006-2008), współfinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

➔ Projekty międzynarodowe

RESELTAM (2007–2009) – międzynarodowy projekt programu Leonardo da Vinci, którego efektem było opracowanie internetowego modułu szkoleniowego dla rzemieślników i techników konserwacji zabytków.

RESELTAM II (2010–2012) – kontynuacja projektu obejmująca międzynarodowe warsztaty, praktyki zawodowe oraz wymianę doświadczeń pomiędzy specjalistami z różnych krajów Europy.

CONSARCH – Conservation in Architecture – międzynarodowy program Erasmus Intensive Course poświęcony problematyce konserwacji architektury.

CHARISMA (2012) – udział pracowników Centrum w międzynarodowych warsztatach dotyczących konserwacji kamienia, realizowanych w ramach 7. Programu Ramowego Unii Europejskiej.

➔ Ochrona dziedzictwa kulturowego regionu

Istotnym elementem działalności kierunku było zaangażowanie studentów i pracowników w badania, dokumentację oraz konserwację zabytków regionu.

➔ Najważniejsze realizacje

- Badania i dokumentacja zabytkowych płyt epitafijnych na terenie Nysy i okolic.
- Inwentaryzacja oraz konserwacja kilkudziesięciu płyt nagrobnych ze zniszczonego cmentarza wojskowego w Nysie.
- Badania stratygraficzne wystroju XVII-wiecznej auli Carolinum w Nysie.
- Prace renowacyjne przy baptysterium katedry św. Jakuba i św. Agnieszki w Nysie.
- Konserwacja wystroju sztukatorskiego zabytkowej willi w Prudniku.
- Prace konserwatorskie i aranżacyjne wystroju sztukatorskiego Domu Kultury w Głuchołazach.

➔ Współpraca z Muzeum w Nysie

- Renowacja ceramicznych i metalowych zabytków archeologicznych zniszczonych podczas powodzi w 1997 roku.
 - Konserwacja kamiennych epitafiów i detali architektonicznych.
 - Renowacja złożonych ram oraz elementów drewnianych realizowana w ramach prac dyplomowych studentów.
-

➡ Działalność naukowa, konferencyjna i edukacyjna

Kierunek był organizatorem oraz współorganizatorem licznych wydarzeń naukowych i popularyzujących wiedzę z zakresu ochrony zabytków.

Najważniejsze wydarzenia

- Międzynarodowa konferencja „Znaki Tradycji w Architekturze” (2007).
- Spotkanie szkoleniowe „Jak chronić zabytki nie ponosząc kosztów” dla zarządców obiektów zabytkowych i duchowieństwa (2007).
- Szkolenie „Opieka nad zabytkami architektury i ich konserwacja” (2009), organizowane wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Opolu.
- Seminarium „Podstawy współczesnej restauracji witraży” (2011), poświęcone nowoczesnym metodom konserwacji zabytkowych witraży.

➡ Projekty na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego

Działalność kierunku obejmowała również realizację przedsięwzięć badawczych i eksperckich wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego.

Wybrane inicjatywy

- Renowacja kościoła w Łopatynie na Ukrainie (2006–2008).
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego poprzez rewaloryzację obiektów zabytkowych w Pokoju – projekt realizowany we współpracy z Gminą Pokój.
- Opracowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Nysa.
- Udział w przygotowywaniu ekspertyz, dokumentacji i opracowań związanych z ochroną zabytków na poziomie lokalnym i regionalnym.

➡ Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Instytut Konserwacji Zabytków oraz Centrum Badawczo-Edukacyjne Konserwacji Zabytków prowadziły szeroką współpracę z instytucjami zajmującymi się ochroną dziedzictwa kulturowego.

Wśród partnerów znajdowali się:

- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- parafie i wspólnoty religijne,
- muzea i galerie,
- pracownie architektoniczne i konserwatorskie,
- krajowe i zagraniczne uczelnie,
- organizacje zajmujące się ochroną dziedzictwa kulturowego.

Dzięki tej współpracy studenci uczestniczyli w rzeczywistych projektach badawczych i konserwatorskich, zdobywając doświadczenie zawodowe już w trakcie studiów.

➡ Sukcesy studentów i absolwentów

Ważnym elementem historii kierunku są osiągnięcia jego studentów i absolwentów. Najważniejsze realizacje

- Wykonanie pomnika Stanisława Kramarczyka – architekta, konserwatora zabytków i wieloletniego dyrektora Muzeum w Nysie – jako pracy dyplomowej Marka Rosteckiego; odsłonięcie pomnika w 2007 r.
 - Realizacja licznych prac dyplomowych i semestralnych w technice sgraffita na terenie uczelni.
 - Wystawa prac studentów i absolwentów w Muzeum w Nysie (2006).
-